

DORPSPLAN EEFDE

2025 - 2030

Samenwerken aan
ons dorp



dorpsraadeefde.nl



1. Woord vooraf

Samenwerken aan de toekomst van Eefde

In het dorpsplan 2025-2030 dat voor je ligt, hebben we een visie neergelegd voor de toekomst van ons prachtige dorp, Eefde. De ideeën en doelen in dit plan zijn het resultaat van waardevolle bijdragen uit themagroepen, bewonersbijeenkomsten en enquêtes. Het hele proces toont de kracht van samenwerking, iets waar we als dorp trots op kunnen zijn.

De komende jaren staan ons belangrijke ontwikkelingen te wachten. Denk hierbij aan het bouwen van nieuwe woningen en het behouden van de voorzieningen die ons dorp vitaal houden. Om dit te realiseren, gaan we nauw samenwerken met het gemeentebestuur en de politieke partijen in de gemeente Lochem. De dorpsraad zet zich de komende jaren in om deze samenwerking verder uit te bouwen.

Daarnaast zullen we de band met de verschillende buurten en verenigingen in Eefde verder aanhalen, zodat ons dorp niet alleen vitaal, maar ook verbonden blijft. Op die manier bouwen we aan een dorp waar iedereen zich thuis en betrokken voelt.

Met dit dorpsplan hebben we een stevige basis gelegd om de komende vijf jaar aan ons dorp te werken. We danken iedereen hartelijk voor de inzet, ideeën en tijd die zij hebben ingebracht bij de totstandkoming. Ook nodigen we alle inwoners van Eefde van harte uit om deel te nemen aan de uitvoering van deze plannen. Laten we ons dorp stap voor stap nog mooier maken – samen.

Namens de dorpsraad Eefde, november 2024,

Gelfke Lootsma
Voorzitter

Inhoudsopgave

1.	Woord vooraf.....	2
2.	Inleiding.....	4
3.	Historie.....	6
	De naam Eefde	6
	Oudste sporen.....	6
	Het ontstaan van Marken	6
	Van Marken naar gemeente.....	6
	Waarom er geen oude kerk is in Eefde.....	7
	Buitenplaatsen en villa's	7
	Nieuwe infrastructuur en toenemende versnippering	8
	Resumerend.....	8
	Feiten & cijfers:.....	8
4.	De periode 2017 – 2024.....	10
	Het Detmersterrein.....	10
	Traverse Zuid.....	10
	Kernvisie Eefde.....	10
	Corona.....	11
5.	Vier themagroepen	13
	Duurzame en groene leefomgeving.....	13
	Economische leefbaarheid	14
	Fysieke leefomgeving	14
	Sociale samenhang	15
6.	De enquêtes.....	17
	De ondernemerspeiling.....	17
	De inwonerspeiling	17
7.	De aanpak.....	20
	Pijler 1: samendoen en samenleren	20
	Pijler 2: het goede gesprek.....	20
	Pijler 3: de dorpendeal	21
8.	De lijst!	22
	Bijlage 1: kaart van Eefde door de jaren heen.....	24
	Bijlage 2: beelden 2010, 2017, 2024.....	25

2. Inleiding

In het late najaar van 2023 zette het bestuur van de dorpsraad de eerste stap naar een nieuw dorpsplan. Tijdens de algemene ledenvergadering vroegen ze de aanwezigen om mee te denken en hun voorkeur voor een thema te geven. De keuze ging tussen economie, biodiversiteit, groen en duurzaamheid, energie, en wonen en mobiliteit. Negen inwoners meldden zich meteen aan om samen aan dit plan te werken.

Deze negen betrokken dorpsbewoners vormden het startsein voor een groeiende groep vrijwilligers die inmiddels uit meer dan vijftig mensen bestaat. Hierdoor kunnen we al in de inleiding vaststellen dat dit dorpsplan echt van en voor de inwoners is.

Eefdenaren zijn doeners: groene doeners, harde werkers, zelfstandige ondernemers en eigenwijze vrijwilligers. Ze hebben een duidelijke mening over hun omgeving, buurt, straat, dorp en elkaar. Door talloze sessies, overleggen en gesprekken is uiteindelijk dit dorpsplan ontstaan. Dit plan geeft richting aan de ontwikkelingen in het dorp voor de komende vijf jaar, maar kijkt mogelijk zelfs verder dan 2030. Wie goed leest, kan hierin al de contouren van Eefde in 2035 of 2040 zien.

In het vorige dorpsplan voor de periode 2017-2024 stonden vele mooie ambities, waarvan er achteraf gezien veel zijn gerealiseerd. Er zijn grote, zichtbare ontwikkelingen geweest, zoals de bouw van woningen op het voormalige Detmerskazerneterrein en de uitvoering van de derde fase van de Traverse, van Het Spijk tot aan de brug over het Twentekanaal. Ook belangrijke voorzieningen zijn tot stand gekomen, zoals de samenwerking tussen huisartsen, apotheek, en fysiotherapie in het Hart, en de komst van een zorgcoördinatrice. Daarnaast zijn kleinere initiatieven gerealiseerd, zoals zitbankjes langs de wandelroute van Het Spijk naar de Plus supermarkt, meer laadpalen voor elektrische auto's, het informatieboekje van de ondernemersvereniging 'Eefde op de kaart' en het boekje 'Opnieuw verbinden, elkaar ontmoeten in Eefde', van de werkgroep zorg en welzijn. Deze boekjes zijn terug te vinden onder het kopje 'digitale uitgaven' op: <https://dorpsraadeefde.nl/dit-is-eefde/>.

Er zijn echter ook minder zichtbare, en niet altijd positieve, ontwikkelingen geweest. Zo is de druk op de zorg eerder toegenomen dan afgenomen, is de leeftijdsopbouw van de inwoners verder uit balans geraakt, en ontbreekt het nog steeds aan betaalbare woningen. Dit geldt zowel voor jongeren als voor senioren die kleiner willen wonen en zorg nodig hebben.

Daarom hebben we in dit plan niet alleen vastgelegd wat we willen bereiken, maar ook manieren gezocht om die doelen te realiseren. Het gaat dus niet alleen over bomen, planten, dieren, stenen, wegen, woningen of werk, maar vooral over ons als gemeenschap. Het plan legt een duidelijke verbinding tussen onze ambities en de manier waarop we die samen kunnen waarmaken. Het laat zien hoe we elkaar kunnen helpen om de inspirerende ideeën uit de vele gesprekken tot leven te brengen. We willen verbindingen leggen tussen groepen in het dorp die misschien weinig met elkaar te maken lijken te hebben. Door die verbindingen te versterken, komt de inzet van al die goedwillende vrijwilligers nog beter tot zijn recht. Zo werken we samen aan een bruisend dorp, waar je veilig leeft in een schone, welvarende omgeving. Een plek waar mensen elkaar kennen, helpen wanneer dat nodig is en de ruimte geven om te groeien.

Natuurlijk is dit plan niet uit te voeren door vrijwilligers en inwoners alleen. Daarom wordt nadrukkelijk ook de samenwerking gezocht met de gemeente, met de politieke partijen in de gemeenteraad, met de regio Stedendriehoek waar de gemeente Lochem onderdeel van uitmaakt, met de Stichting Achterhoek Toerisme en met de provincie Gelderland.

De gemeente en de provincie bieden ons veel erkenning en ondersteuning. Dit merkten we al tijdens het opstellen van het plan, bijvoorbeeld bij het opzetten van de enquête onder ondernemers en door de enthousiaste deelname van gemeentemedewerkers aan de vele gesprekken. Ook de provincie kan bijdragen, onder andere via de 'Dorpendeal' (zie hoofdstuk 7).

De opbouw van het plan is als volgt: in het eerste deel herhalen we de informatie over ons dorp, die grotendeels overeenkomt met eerdere plannen, maar essentieel blijft. Het schetst immers onze oorsprong en gezamenlijke geschiedenis.

Vervolgens bespreken we de ontwikkelingen sinds de publicatie van het vorige dorpsplan in 2017. We benoemen zowel concrete punten als minder duidelijke, doch wezenlijke ontwikkelingen. Daarbij horen o.a. feiten over het aantal inwoners, de leeftijdsopbouw, en de status van de winkels, scholen en verenigingen. Ook het faillissement van ons dorpshuis, Het Hart, in 2023 kan niet onvermeld blijven, aangezien dit een ingrijpende gebeurtenis is geweest voor velen.

In hoofdstuk 5 bespreken we vervolgens in het algemeen de ideeën, activiteiten en plannen die de vier themagroepen tijdens hun bijeenkomsten hebben verzameld.

In hoofdstuk 6 vatten we de belangrijkste conclusies en bevindingen samen die uit de twee enquêtes zijn voortgekomen.

Hoofdstuk 7 beschrijft de aanpak. Het is ondoenlijk om alle plannen zelf te realiseren. Dat gaat alleen wanneer we goed samenwerken met elkaar, de gemeente en andere betrokken organisaties. Dit hoofdstuk beschrijft welke activiteiten we gaan oppakken en hoe we dat willen doen. Daarnaast legt het uit hoe we willen samenwerken met verenigingen, stichtingen, beheerders van ons maatschappelijk vastgoed en de gemeente.

In hoofdstuk 8 is een complete lijst van alle ideeën opgenomen. Nu nog zonder planning. Dat komt omdat we daar nog keuzes in willen maken. Wat eenvoudig kan en op korte termijn realiseerbaar is zullen we gelijk oppakken. Met de wat meer uitdagender onderdelen beginnen we ook, maar de resultaten zullen ongetwijfeld wat later zichtbaar worden. Sommige initiatieven zullen wellicht niet slagen; ook dat hoort bij een dorpsplan. Bovendien kunnen er gaandeweg nieuwe activiteiten en initiatieven bijkomen die niet in het plan zijn opgenomen.

Met het opstellen van dit plan is het werk nog lang niet af. Het vormt juist de start en de richting voor de komende periode. De dorpsraad heeft zich voorgenomen om de komende jaren een programma te ontwikkelen dat gericht is op de uitvoering van dit plan. We noemen dit programma dan ook 'Programma 2030'. Ook dat doen we bij voorkeur samen; sterker nog, het kan alleen samen. Dit plan slaagt alleen als we er gezamenlijk de schouders onder zetten en er samen iets van maken.

Het dorpsplan maken we samen, maar helaas bereiken we nooit echt alle inwoners. Het kan dus zomaar zijn dat je, ondanks de vele uitingen in de Berkelbode of via sociale media, nu pas voor het eerst kennismaakt met dit plan. We nodigen je graag uit om mee te denken en mee te doen. We nodigen je uit als je nieuw bent of als je al jaren in Eefde woont en dit plan je nu enthousiast maakt.

Meld je bij de dorpsraad aan en kijk voor de contactgegevens op de website:
www.dorpsraadeefde.nl.

We kijken naar je uit!

3. Historie

De naam Eefde

Waar de naam Eefde vandaan komt, is moeilijk te zeggen. Op de oudste kaarten zien we 'Efde' staan. In ons dialect zeggen we Aefde; soms schreef men Evede. Vaak is gedacht dat de plaatsnaam Eefde afkomstig moet zijn van E-voorde: de voorde door de Eefdese beek nabij het Spijk.



Oudste sporen

De oudste archeologische vondst in Eefde stamt uit de Jonge Steentijd ($\pm 6.000 - 3.500$ jaar geleden). Deze vondst, bestaande uit pijlpunten en kleine vuurstenen werktuigen, is gedaan door padvindsters bij hun clubhuis aan de Lindeboomweg.

De eerste vermelding van een gebouw in Eefde stamt uit 1105. Dan wordt bij de bouw van de Walburgkerk te Zutphen een oorkonde opgemaakt waarin "Rislo" (Het Rijsselt) wordt genoemd. De uit de 14e eeuw afkomstige sarcofaag bij de aula van de begraafplaats van Gorssel is opgegraven nabij 'Het Rijsselt'. Huize 'Het Rijsselt' is in 1850 afgebroken. Op deze plek is vervolgens in 1851 de Nederlandsche Mettray gesticht.

Het ontstaan van Marken

In de middeleeuwen en ook daarvoor vestigden de mensen zich op de hogere dekzandgronden tussen de beekdalen. Direct in de nabijheid van de boerderij werden (gemeenschappelijke) akkers of essen aangelegd. Uit groepjes dicht bij elkaar wonende boeren zijn als bestuursvorm de marken ontstaan. De marke kende boerderijen met eigen grondbezit en daarnaast het gebruiksrecht van de gemeenschappelijke gronden. De boeren van de zogenaamde 'gewaarde erven' bestuurden gezamenlijk de marke. Het Eefdese grondgebied bestaat niet alleen uit de marke Eefde, maar ook liggen de marken Angeren, Wolfeler en Rijsselt op het grondgebied van het huidige Eefde. Bij elkaar een grote lap grond, die vanaf de Eikeboomlaan bij de Zessprong tot aan de Polbeek bij Zutphen loopt.

Van Marken naar gemeente

In 1811 vond keizer Napoleon dat het koninkrijk Holland niet volgens zijn ideeën werd bestuurd door zijn broer Lodewijk. Koning Lodewijk kon vertrekken en hiermee werd de inlijving bij Frankrijk een feit. Invoering van de burgerlijke stand gaf het Franse bestuur de mogelijkheid een overzicht van de inwoners te krijgen. Het gevolg was dat men voor de Franse dienstplicht opgeroepen kon worden en dat er gericht belastingen konden worden geheven. Een van de gevolgen was de indeling in gemeenten. De vier Eefdese marken werden onderdeel van de nieuwe gemeente Gorssel.

Geleidelijk werden veel taken door de gemeente overgenomen en verviel het bestaansrecht van de marken. Nabij hotel 'De Laatste Stuiver' op de hoek van de Raadhuisstraat en de Rustoordlaan werd in 1862 het eerste gemeentehuis van de gemeente Gorssel gebouwd. Tot 1914 heeft het daar dienst gedaan.

Waarom er geen oude kerk is in Eefde

Eefde had te weinig inwoners om een eigen kerk te kunnen onderhouden, met als gevolg dat de Hervormde inwoners van Eefde tot 1944 kerkelijk onder Warnsveld zijn gebleven. In dat jaar werd in Eefde een zelfstandige Hervormde gemeente gesticht. Er werd gekerkt in de kapel aan de Rijksweg, het huidige Plaza. Het duurde nog tot 1954 voordat de huidige Ontmoetingskerk kon worden ingewijd. Dat Eefde kerkelijk meer dan acht eeuwen met Warnsveld verbonden was, is van belang geweest voor de ontwikkeling van Eefde. Kerkpaden zijn wegen geworden of ze zijn verdwenen.



De eerste (christelijke) school in Eefde kwam pas in 1878 en de Wilhelminaschool in 1898. Momenteel kent Eefde De Bargeweide en Villa 60.

Buitenplaatsen en villa's

In de negentiende eeuw werden er in Eefde verschillende zogenaamde buitenplaatsen aangelegd en villa's gebouwd. Voorbeelden hiervan zijn Het Klaphek, De Wolzak, Huize Schoonoord, Huize Veelzicht, Huize Rustoord, Het Spijk, Het Barge, Het Elze en Het Haveke. Hierdoor kwam de vorming van een kom in het gedrang. Het ontbreken van een kerk is er mede de oorzaak van geweest dat op het grondgebied van de voormalige marke Angeren het niet tot 'kom'-vorming is gekomen.

Een tweede aanzet tot komvorming is rond 1900 begonnen op het grondgebied van de marke Eefde. Van oudsher lagen daar rond de boerderij Jolink een groot aantal boerderijen dicht bij elkaar en toen in 1894 aan de Rijksweg de coöperatieve zuivelfabriek werd opgericht was dat voor een aantal neringdoenden aanleiding daar in de directe omgeving en aan de Rijksweg een bedrijf te beginnen. Uiteindelijk steeg het personeelsbestand van de melkfabriek na WO2 tot 200 personen. De sluiting op 30 maart 1988 was een klap die hard voor Eefde aankwam.

In 1938 werd de Detmerskazerne gebouwd, die in 1940 gereedkwam. Het was pijnlijk dat de eerste daar gelegerde militairen, soldaten van de Duitse Wehrmacht waren. In de oorlog waren de kazerne en het sluizencomplex vaak het doelwit van de geallieerde vliegtuigen. De Detmerskazerne heeft tot 2012 actieve dienstgedaan. Momenteel zijn er diverse sociale ondernemingen gehuisvest in het poortgebouw en bevat het een veteranenmuseum.

Nieuwe infrastructuur en toenemende versnippering

In 1865 is de versnippering van ons grondgebied begonnen met de aanleg van de spoorlijnen Zutphen-Deventer en Zutphen-Pruisische grens, zoals de lijn naar Hengelo werd genoemd. In 1878 volgde de lijn Zutphen-Winterswijk. De Rijksweg, nu de Provinciale weg N348, is er al van oudsher en is in de loop van de tijd steeds drukker geworden. De inrichting van de weg is hierop steeds aangepast en tot eind 2012 kon de weg ook als een scheidingslijn worden gezien.

De aanleg van het Twentekanaal in de dertiger jaren betekende een nieuwe barrière. Voor de aanleg moesten vele woningen en boerderijen het veld ruimen. De Sluis die toegang verleent voor schepen vanaf de IJssel naar dat Twentekanaal is een van de belangrijkste kenmerken van Eefde.

Resumerend

De Eefsebeek verdeelt Eefde in een noordelijk en een zuidelijk gedeelte. Een echte oude kern is er niet. Verspreid in ons gebied lagen tot ver in de 19e eeuw enkele tientallen boerderijen, een aantal adellijke landhuizen en enkele herbergen. De eerste aanvullende bebouwing in de vorm van villa's werd rond 1900 gerealiseerd in en rond de driehoek Schoolstraat-Rustoordlaan-Rijksweg. Door de komst van een aantal instellingen in Eefde en daarmee van de werknemers van die instellingen kreeg de woningbouw na de Tweede Wereldoorlog een sterke impuls. Momenteel wonen en werken honderden mensen in Het Spijk, bij Trajectum, Sensire en Pluryn.



Rondom de zuivelfabriek en de toenmalige Hervormde Kerk is een tweede kern ontstaan. Achtereenvolgens werden de wijken Nachtegaal/ Oranjekwartier, Wunderinkpark, de Bloemhof, de Wieken, de Bargekamp met Hoog Barge en uiteindelijk nog een nieuwe wijk achter het Spijk, de Spijkwijk uit de grond gestampt.

Het boek 'Eefde, kroniek van een verknipt dorp', verschenen & uitgegeven door De Elf Marken, gaat uitgebreid in op de geschiedenis van Eefde en is verkrijgbaar bij de boekhandel in Gorssel.

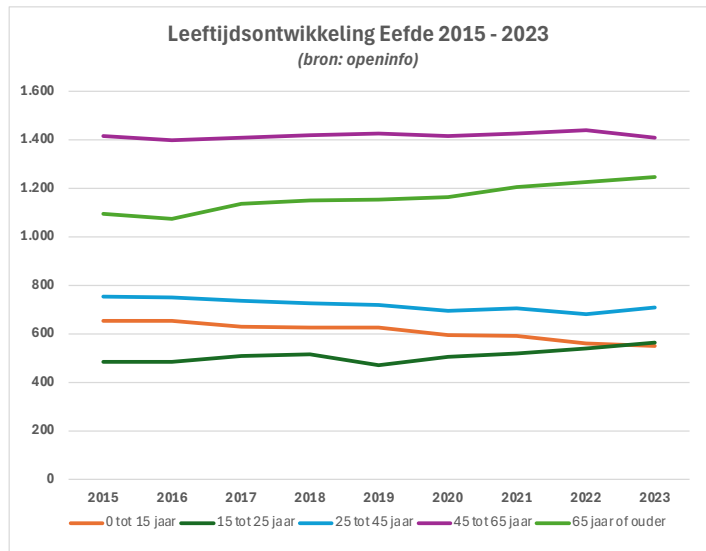
Feiten & cijfers:

Eefde heeft momenteel 4.480 inwoners (telling 2023). De leeftijdsopbouw geeft een verdeling als volgt:

Categorie	Aantal inwoners
0 tot 15 jaar	550
16 tot 25 jaar	565
26 tot 45 jaar	710
46 tot 65 jaar	1.410
ouder dan 65 jaar	1.245
totaal aantal:	4.480

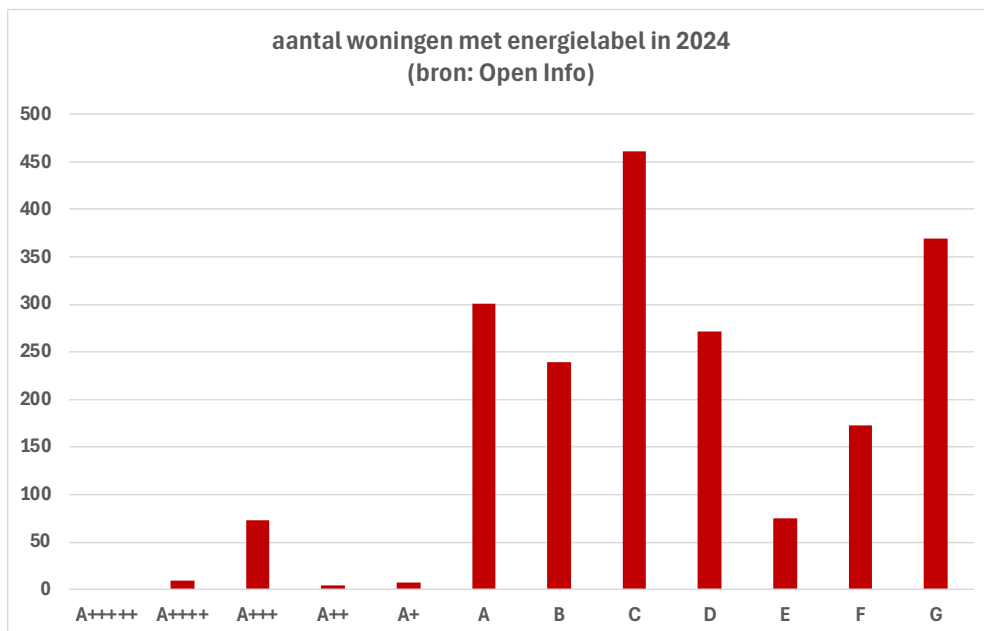
Eefde bevat een relatief groot deel seniore inwoners. Dit beeld is overigens in de gehele gemeente Lochem hetzelfde.

Wanneer we de ontwikkeling van deze leeftijdsgroepen over de jaren 2015 – 2023 in kaart brengen dan zien we dat de categorie 45 tot 65 jaar stabiel blijft rond de 1.400 inwoners. Dat betekent dus dat er de komende jaren elk jaar ongeveer evenveel 65-plussers bij zullen komen. De categorie 65-plussers groeit gestaag sinds 2015 (van ongeveer 1.150 inwoners naar ongeveer 1.225). Deze groep neemt ook de komende jaren verder toe omdat gemiddeld mensen langer leven en mensen na hun pensionering van buiten Eefde vrijkomende woningen betrekken. De groep 0 tot 15 jaar is de afgelopen jaren gekrompen van ongeveer 655 kinderen naar ongeveer 550 kinderen. Ook de groep 25 tot 45 jaar is krimpende met een positieve uitzondering in 2023, mogelijk door de komst van nieuwe inwoners op het voormalig Detmerskazerneterrein.



Eefde kent in 2023 ongeveer 1.950 huishoudens. Een derde deel bestaat uit eenpersoonshuishoudens, een derde deel uit huishoudens met kinderen en een derde deel uit huishoudens zonder kinderen. Van de woningen in de kern is de gemiddelde waarde € 390.000. Twee derde van de woningen is een koopwoning, een derde is huur en 25% van de woningen is in bezit van de woningbouwcorporatie. Ruim 85% van de woningen is gebouwd voor 2000.

Onderstaande grafiek laat zien hoeveel woningen een energielabel hebben.



Er rijden ruim 2.400 auto's in Eefde van inwoners rond. Daarvan is 80% een benzineauto.

4. De periode 2017 – 2024

Het Detmerskazerneterrein

Na een lange periode van plannen en het saneren van de bestaande gebouwen is de realisatie van ruim 80 woningen op het voormalige kazerneterrein afgerond en heeft Eefde een grote groep nieuwe inwoners aangetrokken. Bij het ontwikkelen is het beeld ontstaan dat de koopwoningen in het plan qua prijs niet voor de meeste inwoners van Eefde bereikbaar zijn.

De ontwikkeling van het karakteristieke poortgebouw heeft niet stil gestaan. Het beheer werd door Stichting WerkAtelier overgedragen aan Stichting Legotheek en vervolgens aan ImPower Social Impact Company. Ondanks deze veranderingen is het gebouw vanaf het begin in 2014 druk bezet en huisvest het een schaar aan maatschappelijke ondernemers, kunstenaars en instellingen. Voor een overzicht, zie de website: <https://www.poortgebouw-eefde.nl>.

Traverse Zuid

De rondweg N348 om Eefde is al sinds 2012 in gebruik. Hoe fijn is het dan dat recent ook het zuidelijke deel van de Traverse Eefde gereed is gekomen. Diverse aanpassingen vanaf de brug over het Twentekanaal tot aan de rotonde bij het Spijk zijn uitgevoerd. Is iedereen nu tevreden? Nee, daarover meer in het deel over de inwonerspeiling, maar het werk is op 3 december 2021 afgerond. Daarmee is een groot aantal wensen uit het vorige dorpsplan waargemaakt. De fiets- en voetgangerstunnel ter hoogte van de Laatste Stuiver is verdwenen, er zijn gescheiden fietspaden over het overgrote deel van het tracé, fietsers kunnen vanaf het Spijkpad aan de rechterkant van de weg op een vrij liggend fietspad naar Zutphen, bomen zijn behouden en groen uitgebreid.

Vanuit het Spijk is in latere fase een oversteek gerealiseerd met zebrapad en er zijn door de inzet van de werkgroep Zorg & Welzijn bankjes geplaatst op de route naar de supermarkt en de kerk.

Kernvisie Eefde

De gemeenteraad heeft in maart 2022, naar aanleiding van de woonvisie, een aanvulling vastgesteld, evenals een zogenaamde kernvisie voor elke kern. In deze visie staan voor Eefde aangegeven op welke locaties en met welke aantallen voor reguliere woningbouw, gebouwd gaat worden. Het betreft geen tijdelijke bouw en de kernvisie is na een uitgebreid participatieproces met inwoners vastgesteld op 23 mei 2023. De visie geeft aan dat er 70 nieuwe woningen voor Eefde gepland worden.

De gehele visie is te vinden op:

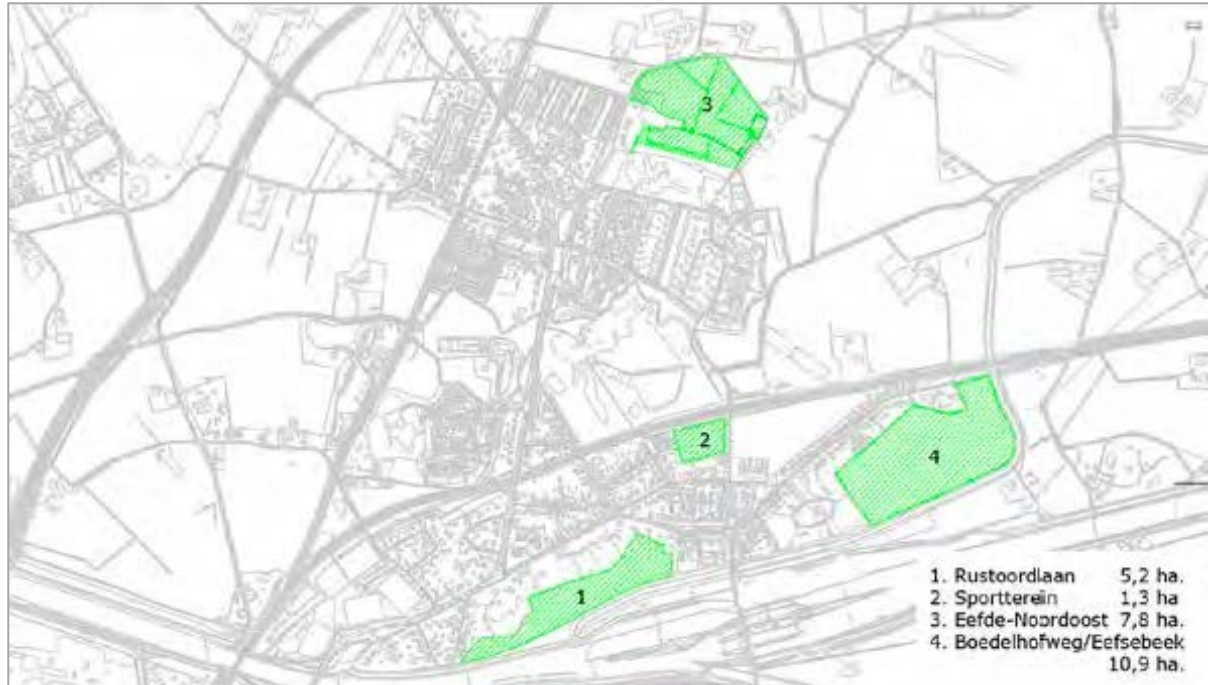
<https://www.lochem.nl/wonen-in-lochem/woningbouwplannen/kernvisie-eefde>.



Kernvisie Wonen Eefde



De visie gaat uit van de realisatie van ongeveer 30 woningen op het sportterrein van de voormalige Detmerskazerne voor 2030 en circa 40 woningen in de uitbreidingslocaties. Die locaties zijn het gebied Rustoordlaan, Eefde Noordoost en het gebied Boedelhofweg/Eefsebeek. Het college heeft de voorkeur voor bouwen in het gebied Rustoordlaan, de gemeenteraad geeft via een wijzigingsvoorstel aan de voorkeur te hebben voor Eefde Noordoost. Onderstaand figuur, afkomstig uit de kernvisie geeft de vier gebieden schematisch weer.



Minimaal 20% van de nieuwe woningen zal in het goedkope huursegment worden gerealiseerd. Daarnaast wordt minimaal 20% goedkope koopwoningen, 20% tot 30% middel-dure koopwoningen en 30% tot 40% dure koopwoningen gebouwd. Deze cijfers gelden voor de gehele gemeente Lochem, maar maatwerk per kern is mogelijk wanneer dat noodzakelijk is.

Corona

Net als alle andere dorpen in Nederland heeft de coronaperiode ook Eefde zwaar geraakt. Het open inloopspreekuur van de huisartsen verviel, kerkbijeenkomsten werden gestaakt, en mensen hielden afstand van elkaar. Begrafenissen vonden sober plaats, vaak zonder familie, en winkels en horeca moesten hun deuren sluiten. De eerste periode, in 2020, van 20 maart tot en met tweede Pinksterdag op 1 juni, was bijzonder zwaar voor de gemeenschap.

Op 1 juni mochten de terrassen eindelijk weer open, en velen herinneren zich nog precies waar ze op dat moment zaten. Drie herfst, winters en lentes bleef Nederland in de ban van het virus. Vaccineren, mondkapjes, avondklokken, afstand houden en wattenstaafjes in je neus werden het nieuwe normaal. We testten eindeloos en gebruikten een app die aangaf of je niet ziek was, zodat je toch naar buiten of de schouwburg kon gaan. Het was geen periode om met plezier op terug te kijken.

In die periode werd Eefde even landelijk nieuws toen het gebied rond de sluis afgesloten werd. Op 20 april 2020 nam de veiligheidsregio het besluit de sluis voor publiek af te sluiten, omdat het er te druk werd en het risico op besmetting te groot was. Zeven weken duurde deze periode.

Ook bij onze bewoners op het terrein van Pluryn hadden de maatregelen hun impact. Voor wie terug wil kijken heeft Pluryn een filmpje op YouTube gezet:

<https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=cBjVs9t3nu4>



Dat de inwoners van Eefde ook in deze tijd elkaar bijstaan en Noaberschap tonen bleek wel uit de grote hoeveelheid soep die tijdens de activiteit 'Soep op de Stoep' is uitgedeeld. Een mooie samenwerking tussen de dorpsraad en Stichting Welzijn Lochem! De tekst op het begeleidende briefje:

'Deze Soep op de Stoep wordt U aangeboden door Dorpsraad Eefde en mede mogelijk gemaakt door stichting Welzijn Lochem. De dorpsraad heeft dit in samenwerking met de Ontmoetingskerk en de ondernemers uit Eefde georganiseerd. Restaurant de Sluis heeft de soep bereidt en via bakkerij Kuiper komt het puntbroodje. Op deze manier hopen wij er toch een beetje voor U te zijn.'

Tevens wensen wij U toe dat U spoedig weer Uw dierbaren, buren en vrienden kunt ontmoeten.'

Met Pasen hebben kinderen tekeningen gemaakt. Deze zijn door de dorpsraad met een bloemetje bezorgd bij de inwoners van Het Spijk.

Eind 2020 maakten de leerlingen van de Bargeweide en Villa 60 voor de actie 'Kerstdozen', ruim 150 versierde dozen. De dorpsraad deelde ze uit aan ouderen en alleenstaanden. De versierde dozen zijn gevuld met cadeautjes van de plaatselijke winkeliers en hebben menig inwoner tijdens die donkere dagen blij gemaakt.



Een compleet overzicht van de activiteiten van de dorpsraad is te vinden in de jaarverslagen van de afgelopen jaren op de website: <https://dorpsraadeefde.nl/de-dorpsraad/jaarverslagen/>

5. Vier themagroepen

Om het dorpsplan vorm te geven, zijn ongeveer 50 vrijwilligers in vier themagroepen meermaals bij elkaar gekomen. Tijdens de bijeenkomsten is veel aandacht besteed aan het inventariseren van behoeftes en het vertalen van die behoeftes in plannen en ideeën. Een complete lijst van ideeën en plannen is opgenomen in hoofdstuk 8. De vier themagroepen zijn:

- Duurzame en groene leefomgeving;
- Economische leefbaarheid;
- Fysieke leefomgeving;
- Sociale samenhang.

Duurzame en groene leefomgeving

Eefde kent al jaren de werkgroep biodiversiteit. Deze werkgroep houdt zich bezig met diverse activiteiten. Zo wordt in verschillende buurten door inwoners gewerkt aan het bestrijden van de Japanse Duizendknoop en zet de werkgroep in op de realisatie van een samenhangend netwerk van bloemrijk openbaar groen als leefgebied voor wilde bijen en andere insecten. De werkgroep brengt biodiversiteit in het dorp in kaart.

Tijdens de bijeenkomsten is naast biodiversiteit ook veel gesproken over de energietransitie in Eefde. Zijn we in staat een buurtbatterij te faciliteren? Kunnen we mensen die nog geen zonnepanelen hebben daarbij helpen? Hoe ziet de samenwerking met LochemEnergie eruit? Wat is de opbrengst van de gehouden energiecafés en op welke manier lossen we eventuele netcongestie op voor nieuwe energie-initiatieven?

Dit dorpsplan legt de focus op de volgende hoofdthema's.

Aantoonbaar betere biodiversiteit

Iedereen is voor biodiversiteit. Het biodiversiteitsplan dat de gemeenteraad heeft vastgesteld, geeft kaders voor het uitvoeren van activiteiten. Een deel van die activiteiten wordt door de werkgroep uitgevoerd. Voor de komende jaren willen we niet alleen werken aan rijkere biodiversiteit, (bijvoorbeeld door de Eefsebeek natuurlijk te maken), maar ook door inzichtelijk te maken dat de werkzaamheden tot resultaat leiden. Daarvoor investeren we in meetmethoden en kennisdeling. Daarbij maken we gebruik van bestaande netwerken en tools op internet of via apps, zoals de Bioflits.

Schone energie voor iedereen

In 2030 heeft elke inwoner in Eefde toegang tot groene en schone energie. Voor degenen die geen eigen opwekking kunnen realiseren, is er de mogelijkheid om gebruik te maken van een alternatief. We gaan de samenwerking met LochemEnergie bestendigen en onderzoeken de mogelijkheid voor de bouw van een buurtbatterij om netcongestie in Eefde tegen te gaan.

Samenwerken aan een goed onderhouden groen Eefde

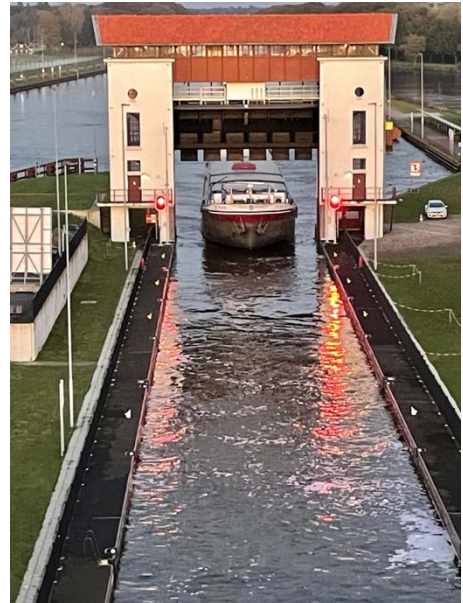
Meer aandacht voor biodiversiteit leiden niet alleen tot een groen onderhouden Eefde. Juist door samen met inwoners in buurten aan het onderhoud van de eigen groene omgeving te werken, ontstaan mooie verbindingen tussen inwoners. De sociale samenhang neemt erdoor toe. Deze synergie willen we uitbreiden en borgen. Het doel voor 2030 is dat we in elke buurt een actief clubje inwoners hebben dat samenwerkt aan het beheer van de eigen groene buurt. Bepalend voor het groene karakter in Eefde zijn de vele oude bomen. Het beheer is gericht op behoud van deze oudste inwoners van het dorp en de aanplant van nieuwe bomen.

Economische leefbaarheid

De ondernemers in Eefde zijn sinds jaar en dag verenigd in de ondernemersvereniging en in stichting ondernemersbelangen Eefde. Daar waar in het vorige dorpsplan nog gesproken werd over meer activiteiten om Eefde op de kaart te zetten, heeft deze themagroep zich vooral gericht op twee punten.

Recreatie en toerisme

Eefde kent een breed scala aan toeristische activiteiten. Wandelroutes, de sluis, diverse B&B's, camping de Waldhoorn, het veteranenmuseum, de kartbaan en natuurlijk de bijzondere natuur rondom IJssel en de Gorsselse heide. Daarnaast is de agrarische omgeving interessant voor toeristen. De themagroep heeft een aantal activiteiten in dit kader verzameld en zal deze in de komende periode verder uitwerken. Daarbij wordt actief samengewerkt met Stichting Achterhoek Toerisme in de presentatie van Eefde naar buiten.



Bedrijvigheid en samenwerking

Onder deze noemer vallen de activiteiten die zijn opgesteld om de ruim 400 ondernemers en zelfstandige professionals in Eefde te verenigen. Het type ondernemer in Eefde verandert. We zien een afname van het aantal ondernemers met een etalage of publieksfunctie en juist een groei van het aantal zelfstandig professionals (zzp'ers). Uit de enquête die onder de ondernemers is gehouden, blijkt een duidelijke behoefte aan samenzijn. Samen met de ondernemers en de gemeente gaan we op zoek naar een mogelijkheid om daar invulling aan te geven. De ondernemersvereniging zoals we kenden en de stichting ondernemersbelang Eefde zijn opgeheven. Het is tijd voor een alternatieve manier van samen organiseren. Mogelijk dat de dorpsraad daarbij kan faciliteren. Uit de enquête bleek immers wel degelijk de behoefte om samen activiteiten te ondernemen en kennis uit te wisselen. De komende periode werken we hieraan verder. Het gaat niet alleen om samen doen, maar vooral om samen laten zien, wat andere ondernemers kan stimuleren om mee te doen.

Fysieke leefomgeving

De twee grote thema's in dit onderwerp zijn wonen en mobiliteit. Inwoners hebben op beide thema's relatief beperkte invloed. Maatregelen ten aanzien van verkeersveiligheid moeten immers in overleg met gemeente of provincie plaatsvinden. Hetzelfde geldt voor bouwprojecten. Dit is opmerkelijk, omdat juist deze twee thema's veel aandacht vragen, zoals blijkt uit de inwonerspeiling (zie hoofdstuk 6). Om de fysieke leefomgeving in Eefde toch zo goed mogelijk te verbeteren zijn de volgende acties uitgezet.

Scenario's maatschappelijk vastgoed

Met het wegvallen van de stichting accommodaties Eefde en het faillissement van het Hart, vergt het beheer en de exploitatie van ons maatschappelijk vastgoed extra aandacht. De gemeente Lochem heeft in het najaar van 2024 haar accommodatiebeleid geëvalueerd. Dit beleid zal begin 2025 met de gemeenteraad worden besproken en zal van invloed zijn op de toekomstige keuzes die worden gemaakt voor Het Hart, de Stuw, het Poortgebouw en beide scholen. Ook sportclub Eefde zal hiermee te maken krijgen.

Alle maatschappelijke gebouwen hebben plannen voor de toekomst. Plannen voor verduurzaming of groot onderhoud. De komende periode gaat de dorpsraad met de beheerders van ons maatschappelijk vastgoed in overleg en werken we samen aan een drietal scenario's. In deze scenario's kijken we naar samenwerking, maatschappelijke ontwikkelingen en naar locaties. We bespreken deze



scenario's uiteraard met elkaar en met de gemeente om eind 2025 vast te stellen welk lange termijn toekomstperspectief voor onze accommodaties het meest wenselijk en haalbaar is. Dit proces overstijgt het dorpsplan waarschijnlijk ruim na 2030, maar het is waardevol om er nu al samen aan te werken. Uiteraard zijn alle beheerders zelf verantwoordelijk voor het gebruik, het beheer en de toekomst van hun pand.

Samen optrekken met gemeente en provincie

Het aantal punten waar we met de gemeente en de provincie over kunnen (of moeten) praten, is enorm. Dat blijkt uit de inwonerspeiling (zie hoofdstuk 6). Met de informatie uit deze peiling kunnen we goed onderbouwen welke demografische ontwikkelingen er zijn. Daarnaast hebben we een uitgebreid overzicht van locaties waar inwoners soms zorgen uiten over verkeersveiligheid of sociale veiligheid. Al deze punten gaan we rangschikken en bespreken met het bevoegd gezag om te bekijken of er verbeteringen mogelijk zijn en op welke manier. Hierbij kijken we nadrukkelijk naar de mogelijkheden die de dorpendeal (zie hoofdstuk 7) kan bieden.

Uit de inwonerspeiling blijkt ook de woonbehoefte van de inwoners van Eefde. Vergrijzing en zorg zijn grote drijfveren achter veranderende woonwensen, en jongeren zijn nog altijd op zoek naar een huis. We zullen de conclusies van de inwonerspeiling vergelijken met de huidige beleidsuitgangspunten van de gemeente. Vervolgens gaan we hierover in gesprek met de gemeente om invulling te geven aan de woonwensen van onze inwoners. Ook dit betreft een proces dat verder kijkt dan 2030.

Sociale samenhang

De themagroep sociale samenhang, jong en oud, is de themagroep waar alles samen lijkt te komen. Logisch, fysieke keuzes raken mensen en daar waar mensen meer afhankelijk van een ander worden bevat de fysieke omgeving vaak meer risico's. Het is niet voor niets dat de werkgroep zorg en welzijn binnen de dorpsraad al actief is en werkt aan mooie verbindingen in ons dorp.

Zo heeft de komst van de welzijnscoördinator een impuls gegeven aan Noaberschap in Eefde (voor contactgegevens zie: <https://dorpsraadeefde.nl/gezondheidszorg-eefde/>). De behoefte voor meer zorg en meer aandacht voor mensen die hulp nodig hebben, neemt echter steeds meer toe. Daarom is het mooi om te zien dat er een enorme hoeveelheid ideeën leeft bij de themagroepsleden voor zorg en welzijn. Daarbij mag overigens de aandacht voor jeugd in Eefde niet onbenoemd blijven. Ook door en voor jongeren zijn veel plannen benoemd.

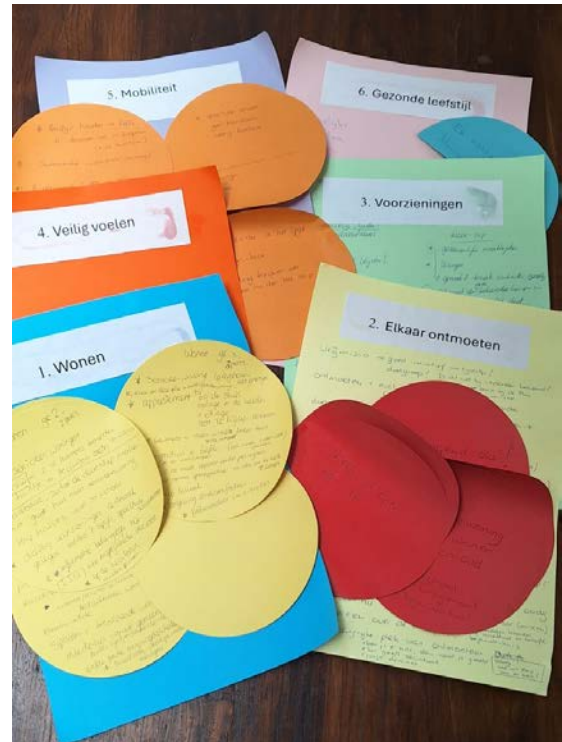
Wat zeker uitgewerkt gaat worden is de digitale marktplaats voor Noaberschap waar mensen vragen kunnen stellen, diensten kunnen aanbieden en met elkaar afspraken kunnen maken. Uit de inwonerspeiling blijkt ook een groot enthousiasme voor een vorm van beweegplein of beweegroute waar jong en oud buiten kunnen sporten, bewegen en ontmoeten. Dit houdt in dat we geschikte locaties moeten vinden, een beheerstructuur moeten opzetten en omwonenden bij het proces moeten betrekken. Gelukkig is er al veel enthousiasme en energie voor deze plannen.

De themagroep organiseerde in april 2024 een avond voor senioren in Eefde rondom zes actuele thema's. In een carroussel van tafels werd in zes korte sessies gesproken over de problemen, uitdagingen en oplossingen. Tijdens deze drukbezochte avond zijn veel initiatieven ontstaan die zijn opgenomen in de lijst (zie hoofdstuk 8).

Sportclub Eefde heeft aangeboden een ruimte in te richten voor jongeren, zodat ze op vrijdagavond gezellig bij elkaar kunnen komen. Er is wifi en ze kunnen een colaatje drinken terwijl ze kletsen, spelletjes doen of gamen. Dit kan straks plaatsvinden, en omdat er op die avond altijd ook volwassenen in de kantine zijn, is er wat toezicht aanwezig. Niet dat dat echt nodig is, natuurlijk...

Een groep vrijwilligers heeft in oktober 2024 het initiatief genomen om in de kelder van dorpshuis Het Hart invulling te geven aan de behoefte van inwoners voor een bruine kroeg.

Op vrijdagavond is Café De Buizerd geopend!



Voor een breed overzicht van alle activiteiten, ideeën en plannen die in de verschillende themagroepen aan de orde zijn gekomen en die uit beide enquêtes voortkomen, zie hoofdstuk 8.

6. De enquêtes

Om het plan voor de komende jaren breed te onderbouwen, is gekozen voor het houden van twee enquêtes. In mei 2024 zijn ruim 400 ondernemers in Eefde bevestigd en in oktober 2024 zijn alle inwoners geënkêteerd. De respons van beide is goed. Van de 400 ondervraagde ondernemers hebben 70 gerespondeerd en de inwonerspeiling heeft 722 antwoorden opgeleverd. Dat betekent voor beide dat de betrouwbaarheid voldoende is.

De ondernemerspeiling

De ondernemers in Eefde zijn en werken heel divers. Ongeveer 75% van de ondernemers is zelfstandig professional (ZZP'er). De overige 25% heeft personeel. Eefdese ondernemers zijn geen grote werkgevers. De grote werkgevers in ons dorp zijn Pluryn, Trajectum en Sensire. Met hen worden separaat periodiek gesprekken gevoerd door de dorpsraad.

Ongeveer een derde van de ondernemers heeft een directe economische binding met het dorp. Op de vraag welke toekomst deze ondernemers voor zich zien, geeft ruim de helft aan gewoon lekker te willen doorwerken. Van de overige 50% wil het merendeel groeien. Dat kan in omzet, maar ook groei in bedrijfsomvang (meer ruimte) wordt door bijna 10% genoemd. Ondernemers geven aan dat ze op vier locaties willen uitbreiden: in het Hart, in het Poortgebouw, op eigen terrein waar nog ruimte is, en langs de rondweg. Dat betekent dat het gesprek over werklocaties op de agenda van het gesprek met de gemeente gezet moet worden.



Uit de antwoorden blijkt dat samenwerken belangrijk is voor Eefdese ondernemers. De stichting ondernemersbelangen Eefde en de ondernemersvereniging zijn in 2024 opgeheven. De behoefte die uit de enquête blijkt vraagt echter wel om een vervolg. De dorpsraad bekijkt op welke manier dat mogelijk is. Daarbij betrekken we ook de wens voor een gezamenlijke kantoorlocatie voor zelfstandig professionals met flexplekken en een zakencafé.

De gehele uitwerking van de ondernemerspeiling is terug te vinden op de website van de dorpsraad: <https://dorpsraadeefde.nl/ondernemerspeiling/>

De inwonerspeiling

Een dorpsplan is pas een echt dorpsplan wanneer alle inwoners de gelegenheid hebben gehad input te leveren. Met de inwonerspeiling die is gehouden, heeft de dorpsraad daar invulling aan gegeven. Vanuit de themagroepen fysieke leefomgeving en sociale samenhang is gekozen om vragen te stellen over drie onderwerpen: wonen, voorzieningen en veiligheid.

De respons is enorm. Dat toont betrokkenheid. Die betrokkenheid werd nog eens bekrachtigd door de aanwezigheid van ruim 100 inwoners bij de terugkoppeling van de resultaten in de kantine van sportclub Eefde (zie foto).

De uitkomsten van de complete enquête zijn terug te vinden op de website van de dorpsraad. De belangrijkste conclusies zijn hier weergegeven:

www.dorpsraadeefde.nl/presentatie-resultaten-inwonerspeiling-eefde-trekt-grote-belangstelling/



Wonen

Er is een tekort aan betaalbare woningen, zowel koop als huur. Er is een grote vraag naar betaalbare woningen, maar het aanbod is erg klein. Eefde kent relatief veel vrijstaande woningen. Er is een groeiende vraag naar sociale huurwoningen onder 55-plussers. Het is belangrijk dat deze woningen levensloopbestendig zijn. Veel jongvolwassenen wonen nog thuis. Dat weerspiegelt de landelijke trend dat jongeren langer thuis blijven wonen, mede door het gebrek aan betaalbare woningen. De vraag naar appartementen neemt vooral toe bij 65-plussers die kleinere, onderhoudsvriendelijke woningen zonder tuin zoeken. De bevolking in Eefde vergrijsst waardoor de vraag naar deze woonvorm blijft toenemen de komende 20 jaar. Met relatief weinig inspanning kunnen we doorstroming op de woningmarkt realiseren door appartementen te bouwen, 'tiny houses' te realiseren en woningruil te stimuleren.

Voorzieningen

In onderstaande grafiek worden de meest gebruikte voorzieningen weergegeven. Uit het feit dat ruim 70% van de inwoners regelmatig of vaak gebruikmaakt van deze voorzieningen, blijkt hoe belangrijk ze voor ons dorp zijn. Uiteraard maken mensen ook gebruik van voorzieningen buiten Eefde (zoals het zwembad en de tennisbaan). Het behoud van voorzieningen vraagt aandacht.



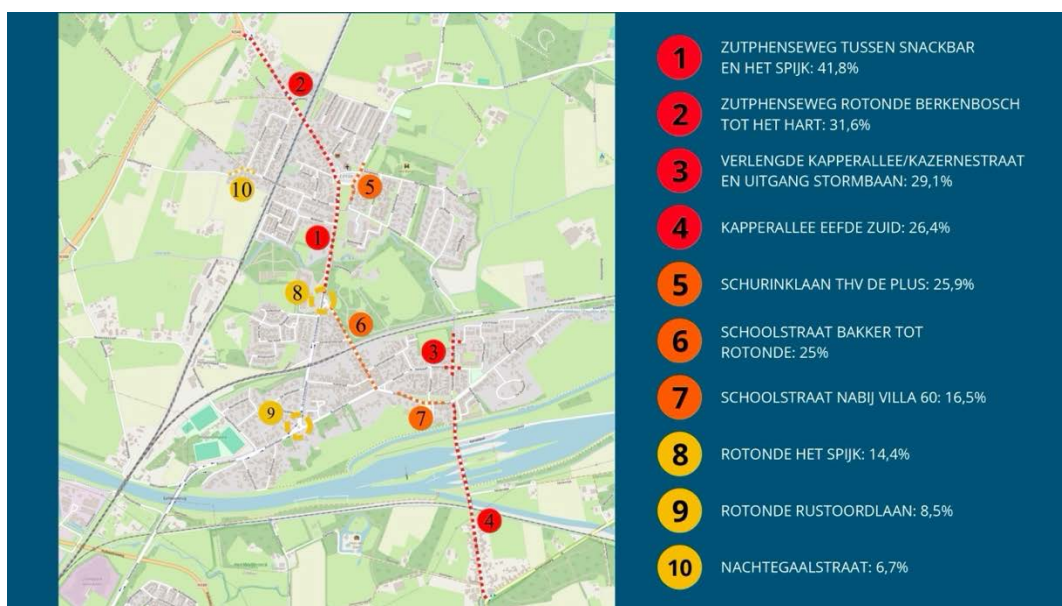
Op de vraag welke voorzieningen in Eefde gemist worden zijn heel veel reacties binnengekomen die geclusterd en gerangschikt de volgende top oplevert. Er is behoefte aan meer horeca waarbij een terras nabij het Traverseplein, een (bruine) kroeg, café en restaurant het meest genoemd zijn. Ondanks het assortiment bij de supermarkt en de artikelen die de apotheek verkoopt, is er vraag naar een echte drogist. Het ontbreken van een postagentschap wordt als derde thema veel genoemd. Het is mogelijk dat de pakketautomaat bij de supermarkt nog niet door iedereen is gevonden, hoewel deze natuurlijk slechts een deel van de functionaliteit van een postagentschap vervult. Als vierde en vijfde wordt een slagerij en een pinautomaat genoemd.

De dorpsraad is er natuurlijk niet om nieuwe winkels te openen; echter, waar ondernemers een dergelijke functie willen vervullen, gaan we graag het gesprek aan.

Veiligheid

In Eefde richt het thema veiligheid zich op twee punten: verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Veel inwoners redden zich prima; ruim 95% van de inwoners verplaatst zich zelfstandig met de auto, op de fiets, te voet of met het openbaar vervoer. De overige 5% is afhankelijk van anderen voor vervoer. De mogelijkheden van de deelauto, automaatje en de DUO-fiets worden gebruikt, maar kunnen aan bekendheid nog winnen.

Driekwart van de Eefdenaren ervaart af en toe verkeersonveiligheid. Onderstaande kaart laat de top tien locaties zien waar deze risico's zich bevinden. Ondanks dat er veel verbeterd is ten opzichte van de doorgaande weg die in 2012 nog dwars door het dorp liep, vragen deze punten om aandacht. Het gesprek met de gemeente en de provincie zal doorlopend plaatsvinden.



Er zijn verschillende onderwerpen die aandacht vragen op het gebied van sociale veiligheid. Een zorgpunt is de onverlichte en slecht onderhouden situatie bij het tunneltje onder het spoor tussen de Blaak en het Detmersterrein. Daarnaast is er de aanwezigheid van hangjongeren op verschillende locaties in het dorp, waarbij er vaak zorgen zijn geuit over mogelijke drugshandel. Daarnaast is er een selectie van meldingen met betrekking tot de openbare ruimte opgenomen. Circulus Berkel is primair verantwoordelijk voor het oplossen en doorsturen van deze meldingen, aangezien zij werken in opdracht van de gemeente Lochem.

Sinds kort is er een link op de website van de dorpsraad beschikbaar om het indienen van meldingen te vergemakkelijken: www.dorpsraadeefde.nl/overheid-en-veiligheid/

7. De aanpak

De lijst met ideeën, plannen en activiteiten is lang. Als we met alle vrijwilligers samenwerken, moeten we elke maand een plan realiseren om in 2030 terug te kunnen kijken op een succesvolle uitvoering van het dorpsplan. Daarnaast is er een extra uitdaging, omdat veel van deze plannen de betrokkenheid van de gemeente of provincie vereisen. Daarom heeft de dorpsraad een aanpak ontwikkeld die is gebaseerd op drie brede pijlers.

Pijler 1: samen doen en samen leren

Buurten

De dorpsraad kent momenteel vier werkgroepen, te weten Zorg & Welzijn, Biodiversiteit, Zwerfvuil en de werkgroep Midwinterbijeenkomst. Deze werkgroepen zijn belangrijk en aanwezig, maar zijn niet in alle delen van ons dorp even actief. Om dat te stimuleren gaat de dorpsraad op zoek naar vrijwilligers die vanuit hun buurt bij willen dragen op meerdere thema's. Zo ontstaat na verloop van tijd een buurtstructuur waar de werkgroepen op aan kunnen sluiten en hun activiteiten kunnen verbreden. Deze aanpak stimuleert ook de uitwisseling van kennis tussen de werkgroepen.

Verenigingen

Eefde kent een grote schare aan verenigingen. Uit de inwonerspeiling blijkt dat veel inwoners lid zijn van een of meerdere verenigingen. Tevens horen we dat veel verenigingen met vergelijkbare problemen of uitdagingen kampen. De dorpsraad wil als verbinder tussen deze verenigingen haar rol vervullen door enkele keren per jaar een verenigingsbijeenkomst te organiseren. Uiteraard zijn verenigingen vrij om daar deel aan te nemen. Door samen kennis uit te wisselen en verbindingen te leggen, creëren we meer kansen voor ons dorp en betrekken we samen met alle verenigingen de meeste inwoners. Iedereen mag immers meedoen.

Ondernemers

Uit de ondernemerspeiling bleek dat veel ondernemers behoefte hebben om samen te komen. Samenkomen op een werklocatie, tijdens een zakencafé of bij incidenteel georganiseerde bijeenkomsten. Zolang er geen organisatorische entiteit is voor de ondernemers kan de dorpsraad daar invulling aan geven, door deze behoefte te coördineren en te faciliteren. Mocht er op termijn weer een Eefdense ondernemersvereniging ontstaan, dan is dat natuurlijk prachtig en kan de dorpsraad daarmee samenwerken.

Website

De nieuwe website van de dorpsraad bevat heel veel informatie. Zo is er een overzicht van praktische tips, handig om te weten, en is er een dorpsagenda met evenementen en activiteiten opgenomen. Daar zijn alle activiteiten in het dorp terug te vinden. Iedereen kan zijn of haar activiteit daar presenteren. Zo is de website een prachtig middel om kennis te delen. Samen doen en samen leren.

Om de komende jaren al haar plannen zo goed mogelijk uit te voeren, past de dorpsraad haar structuur aan. Deze aangepaste structuur heeft als doel om kennis over verschillende thema's te verspreiden naar alle buurten. Daarnaast wil de dorpsraad de kennis die binnen verenigingen bestaat delen en ondersteuning bieden aan ondernemers. Dit is de eerste pijler van onze aanpak.

Pijler 2: het goede gesprek

De dorpsraad heeft periodiek gesprekken met het College van Burgemeester & Wethouders van de gemeente. Naast het bestuurlijk overleg met het college zijn er diverse overleggen op inhoudelijke thema's met de gemeente, zoals overleggen over kerngericht werken of gesprekken over veiligheid in het buitengebied. Verder spreekt de dorpsraad in op thema's die actueel zijn bij de gemeenteraad en zijn er diverse informele contacten met raadsleden en wethouders.

Met de lijst van plannen in de hand zal de dorpsraad het gesprek met de gemeente intensiveren. Het goede gesprek is verbindend, resultaatgericht, open en transparant.

Maatschappelijk vastgoed

Komend jaar faciliteert de dorpsraad het gesprek met de beheerende organisaties van het maatschappelijk vastgoed en samen met de gemeente. Door te werken met verschillende scenario's kijken we voorbij 2030 en richten we ons op het behoud van de accommodaties waarmee de voorzieningen voor inwoners op peil blijven.

Convenant

Al jaren ligt er een formele basis onder de dialoog tussen gemeente en dorpsraad. Deze dialoog is vastgelegd in een convenant. Daarin staan verplichtingen voor de gemeente en voor de dorpsraad en wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met actuele voorstellen van de gemeente. Het bestuur van de dorpsraad zal de gesprekken met het de kernwethouder intensiveren met het convenant als uitgangspunt. Op die manier vraagt Eefde meer aandacht van de gemeente en is de kans dat plannen en ideeën gerealiseerd kunnen worden groter.

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

In het voorjaar van 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen weer plaats. Om de kansen voor onze plannen en ideeën voor Eefde te vergroten, presenteren we ons dorpsplan bij alle partijen die nu in de gemeenteraad zitten en bij eventuele partijen die mogelijk met de verkiezingen meedoen. We vragen ze actief om onze plannen van feedback te voorzien en om ze op te nemen in hun verkiezingsprogramma's. Zo kunnen we voor de periode 2026-2030 ook alvast de nieuwe gemeenteraad voeden. Mochten partijen delen van ons plan niet willen opnemen in hun programma, kunnen we voor het succes van ons dorpsplan tevens een stemadvies afgeven.

Pijler 3: de dorpendeal

De provincie Gelderland geeft subsidie voor wijken of dorpen die werken aan het versterken van de sociale verbinding. Dit is precies wat we met dit dorpsplan gaan doen. De thema's die door de vier themagroepen zijn benoemd zijn uitermate geschikt voor een subsidieaanvraag. Komend jaar zullen we werken aan een plan om die aanvraag in te dienen. Daarbij werken we samen met de gemeente, die de aanvraag zal indienen.

Een succesvolle aanvraag gaat uit van lokaal initiatief, voldoende cofinanciering (de provincie betaalt maximaal 50% van de kosten) en een plan dat ervoor zorgt dat de bereikte resultaten blijvend zijn, zelfs wanneer de subsidie stopt. Ons dorpsplan bevat al veel ingrediënten voor een dergelijke subsidieaanvraag. De maximale bijdrage van de provincie bedraagt € 400.000. Daarmee zouden we een heleboel van onze plannen kunnen realiseren. We zetten er dan ook vol op in! De eerste besprekingen met de provincie en gemeente hebben in 2024 plaats-gevonden. Het kerkdorp Rekken in de gemeente Berkelland heeft zo'n aanvraag succesvol ingediend en geldt als voorbeeld. De dorpsraad heeft contact met inwoners uit Rekken om hiervan te leren.



8. De lijst!

Onderstaande activiteiten, ideeën en plannen zijn het resultaat van de inventarisatie die de vier themagroepen hebben gedaan. Ze zijn aangevuld met de opmerkingen en voorstellen uit beide peilingen. De lijst bevat vooralsnog geen prioriteit en geen volgorde van belangrijkheid. Het is daarmee een lijst, van rijpe en groene punten, die nadere uitwerking vraagt. Komende periode werken we aan de uitwerking en zal de dorpsraad deze punten waarderen op haalbaarheid. Hierdoor ontstaat een programma voor de komende jaren. Deze lijst vertegenwoordigt het ‘wat’. Het ‘waarom’ is geborgd in de themagroepen en de mening van alle betrokken inwoners. De uitwerking vraagt vooral aandacht voor het ‘hoe’, waarbij de aanpak uit hoofdstuk 7 richtinggevend is.

Van alle punten is bij de dorpsraad bekend vanuit welke themagroep deze ontstaan is of van welke organisatie of soms individuele inwoner het voorstel afkomstig is. Omwille van redenen van privacy is deze oorsprong in dit plan achterwege gelaten. Wanneer lezers behoefte hebben aan informatie over het ontstaan van het idee, dan kan men dat kenbaar maken via een e-mail aan:

info@dorpsraadeefde.nl.

Nr.	Activiteit, plan, idee	Opmerking (eventueel)
1.	Locatie waar tieners bij elkaar kunnen komen	Sportclub Eefde biedt locatie aan.
2.	Sportlocatie voor beweging, bijvoorbeeld voetbal, basketbal, volleybal of skaten	Uit de inwonerspeiling blijkt veel enthousiasme voor een beweegplein of beweegroute. De combinatie van bewegen door jong en oud is interessant.
3.	Jeugd wil inspraak in de voor jeugd georganiseerde activiteiten.	We betrekken ze bij de tienerszoos, bij jongerenwerk Lochem en bij de uitvoering van punt 1 en 2.
4.	Meer woningen voor senioren en starters, bijvoorbeeld door laagbouw of appartementen zoals bij de Sluis.	
5.	Jeu-de-boules baan	
6.	Samen schoonmaken en elkaar helpen.	Sluit aan bij punt 30.
7.	Open kerk: de kerk als ontmoetingsplaats voor jong en oud	
8.	Een vaste beheerder in het Hart.	Dit is primair aan stichting Hart voor Eefde die dat momenteel invult met vrijwilligers.
9.	Balie van PostNL	
10.	Gezamenlijk maaltijden koken en eten	Sluit aan bij punt 30.
11.	Repaircafé Eefde	
12.	Fietstunneltje onder het spoor veilig maken	
13.	Bekendheid geven aan voorzieningen zoals de DUO-fiets	
14.	Samen wandelen en/of fietsen	
15.	Bestrijden van exoten zoals de Japanse Duizendknoop	
16.	Eefsebeek natuurlijker maken – functioneel voor vis	
17.	Groenblauwe ader – verbinding tussen IJssel en Gorsselse heide	
18.	Opstellen natuurwaardekaart voor Eefde, inventarisatie waardevolle planten en bomen	
19.	Creëer een netwerk van gebieden voor de bij – een bijenlandschap	
20.	Periodiek energie café	I.s.m. LochemEnergie
21.	Buurtbatterij	
22.	Bermenplan zoals op industriegebied Aalsvoort	
23.	Loeren bij de Boeren	Eerste editie: 15 september 2024
24.	Bioflits, meet wat er leeft zodat we de staat van de biodiversiteit kunnen monitoren	
25.	Natuurinclusief bouwen	Gemeente Lochem heeft als onderdeel van haar biodiversiteitsplan uitgangspunten hiervoor vastgesteld.

26.	Kunst van bijvoorbeeld Tanja Papez onder fietstunneltje, bijvoorbeeld de skyline van Eefde	
27.	Veldjes met bloembollen in de openbare grasvelden en bermen	
28.	Kunstlocatie of galerie in Eefde	
29.	Hondenuitlaatgebied/ hondenlosloopgebied	
30.	Digitale maatschappelijke marktplaats zoals in Austerlitz	Veel animo voor, zo blijkt uit de inwonerspeiling.
31.	Plan van aanpak maatschappelijk vastgoed i.s.m. de beheerders van dat vastgoed (scholen, Stuw, het Hart, voetbal, poortgebouw, kerk)	
32.	Ontwikkeling skatepark – watergebied	Zie ook nummer 47.
33.	Ondernemersactiviteiten organiseren i.s.m. de dorpsraad	
34.	Toeristisch digiboard (vergelijkbaar met dat in Gorssel)	
35.	Samenkomstlocatie voor ondernemers, Zzp'ers met eventueel flexplekken	
36.	Pop-uprestaurant, lunchroom op traverseplein	
37.	Fietsrouteboekje promoten	
38.	Promotie van Eefde: veteranenmuseum, sluis, fietsroutes, kunstroute, kartbaan en zo veel meer!	
39.	Wandelroute van uiterwaarden – Eefsebeek – Gorsseelse heide	
40.	Fotowedstrijd: maak je foto en vertel het verhaal van Eefde erbij – zo ontstaat een kroniek	
41.	Liberation Route Europe loopt langs Eefde – promoten	
42.	Silo Art in Eefde	
43.	Bedieningspaneel Sluis voor kinderen – show de werking van de sluis en interesseer jeugd voor techniek	
44.	Landgoedfair, bijvoorbeeld op het Haveke	Uiteraard na toestemming eigenaar
45.	Kunst langs wandelroute of fietsroute met QR-code voor toelichting	
46.	Eefdes Klompenpad	
47.	Waterspeeltuin Traverseplein	
48.	Droogweervoorziening op of nabij voormalige kwekerij aan de Jodendijk	
49.	Ruimte voor bedrijvigheid benoemen rondom rotonde N348 - Zutphenseweg	
50.	Fietsroute van rotonde langs N348 richting fietsbrug in de Enk om vandaar door te kunnen naar Zutphen (± 300 meter)	
51.	Aantrekkelijkheid van Eefde voor horeca en ondernemers laten zien	
52.	Extra campingplaatsen voor tenten en caravans en campers	
53.	Blotenvoeten pad Eefsebeek	
54.	Interactieve wandelroute (voor voorbeeld zie www.doornroos.com)	
55.	Culturele wandeling (kubussen, beeldhouwwerken, schilderijen)	
56.	Openlucht galerij langs kanaal of andere plek voor fotografen, schilders of andere creatievelingen	
57.	Kampeersplaatsen langs het kanaal	
58.	Meer toeristische overnachtingsplekken faciliteren (hotel, B&B, anders?)	
59.	Welkom in Eefde bord met daaronder evenementen bij binnenkomst Eefde	
60.	Meer evenementen zoals sportevenement, festivals, braderieën. Bijvoorbeeld Eefde Stroomt langs kanaal of beek.	
61.	VVV-site voor Eefde, gekoppeld aan Achterhoek Toerisme	
62.	Museum of meer info over en voor de sluis	
63.	Verhuur van kano, kajak	
64.	Meten verkeersdruk met behulp van sensoren	Bv via Telraam.net
65.	Verlengen oude kerkpad van Schurinklaan naar kerkplein	
66.	Plaatsen hondenpoepbakken.	

Bijlage 1: kaart van Eefde door de jaren heen

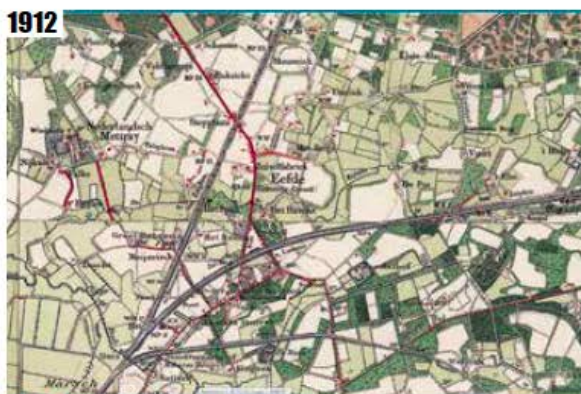
1851



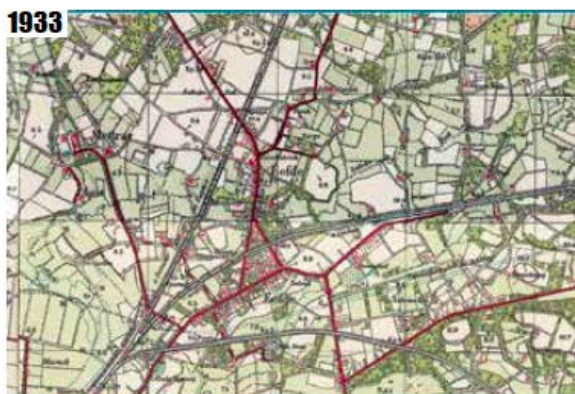
1867



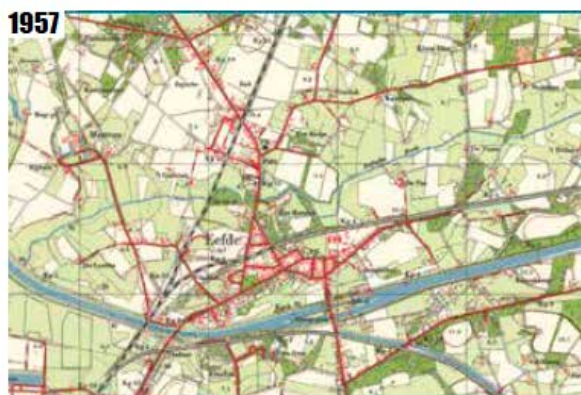
1912



1933



1957



1966



1976



2010



Bijlage 2: beelden 2010, 2017, 2024

2010	2017	2024
		
Dr. van der Hoevenlaan, t.h.v. kruising Spijkpad		
		
Zutphenseweg, nabij het Spijk		
		
Zutphenseweg, nabij Cafetaria Het Trefpunt		
		
Groen, nabij de Eefsebeek nabij de Beekweide		



Kijk op Het Nuesink vanaf de Ensinkweg



Zutphenseweg t.h.v. bushalte Het Hart



Fietstunnel Stormbaan - Ensinkweg



Zutphenseweg ten noorden van kruising Jolinkweg